

stor Del af hans Virksomhed skal være en Kontorvirksomhed. Jeg vilde altsaa foretrække Sparekassenspektører, og saa burde vedkommende Revisorer — jeg har Intet imod den Maade, hvorpaa de vælges — i alt Fald staa i et saadant Forhold til vedkommende Inspektør, eller hvem, der skal have Opsynet, at de paa hans Forlangende ubetinget skulle affædiges. Det forekommer mig, at dette hører med til en virksom Kontrol. Jeg maa tilføje, at det forekommer mig lidt besynderligt, naar man har udtalt sig imod det, at Bankerne kunne modtage Penge paa det, man kalder Sparekassetilkaar. Enhver, der sætter Penge ind paa et saadant Sted, veed, at hans Sikkerhed er Bankkapitalen og vedkommende Banks Bestyrelse. Anser han altsaa ikke denne Sikkerhed for betryggende, saa kan han jo gaa til en Sparekasse. Jeg ser aldeles ikke, hvorfor jeg ikke maa søge ligesaa vel den ene Sikkerhed som den anden for mine Penge, jeg maa tilføje, det forstaar jeg slet ikke. Endnu skal jeg udtale et Par Ord — Resten skal jeg lade ligge — med Hensyn til det Forslag, som er fremkommet fra det andet Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen) om Oprettelsen af en Centralsparekasse under Statsgaranti. Dette Forslag maa jeg paa det Allerbestemteste modsætte mig, og efter min Overbevisning modsætte mig det ikke alene fra Statens Standpunkt, fra Finansernes Standpunkt, men ogsaa fra Sparekassernes Standpunkt. Det ærede Medlem sagde, saavidt jeg husker — jeg har ikke set det, og jeg gengiver det altsaa efter, hvad jeg nu kan huske efter 2 Dages Forløb — at det, der egentlig er Uanskelighed ved, det, der skulde afhjælpes ved Sparekasserne, var det, at de havde ondt ved at blive af med deres Penge, naar de strømmede rigeligt ind, og ondt ved at skaffe sig Midler, naar de trængte til dem, og derfor skulde man have et saadant Institut, som kunde hjælpe dem i saa Henseende. Men der tager det ærede Medlem rigtig nok fejl, naar han tror, at det er noget Specielt for Sparekasserne. Det er ganske vist Noget, som gjælder i alle mulige pekuniære Forhold, at, naar der er Overskud, er der Uanskelighed ved at faae Pengene anbragte paa en nogenlunde god Maade og paa den anden Side, naar Forholdene ere prekære, vanskelig at faae fat paa Pengene. Men det er godt, at det er saaledes og netop ogsaa fra Sparekassernes eget Synspunkt. Thi hvorledes tror de ærede Herrer, at det var muligt at faae vedkommende Sparekasser til at begrænse sig under Forhold, hvor de tro at kunne være flotte, eller muligt til at være tilstrækkelig forsynlige, naar de ikke selv skulle være dem, der skulle skaffe sig selv Penge? Jeg har ikke Noget imod, som jeg har sagt, at alle Sparekasser, der ville det, beholde fuldstændigt deres Selvstyrelse, men dertil hører ganske vist jo som den væsentligste Betingelse, at de beholde Selvstyrelse paa de Punkter, det kommer an paa og det er netop dette.

Den eneste Mulighed, der vilde være for, at et saadant Institut kunde bestaa, vilde være, at det fik fuldstændig Kommando over alle Sparekasserne, og jeg gad se, om man vilde kunne faae en eneste Mand, som det er værd at have, til at styre en saadan Centralsparekasse, som ikke vilde sige, Betingelsen derfor er, at jeg kan sige til hver eneste Sparekasse: Saaledes og saaledes skulle Midlerne anbringes, og mere end det og det maa der ikke laanes ud. Enhver, som kjenner disse Forhold, veed, at selv om man kun staa i Forhold til ganske faa Institutter, er Betingelsen for, at man kan forsyne dem med Penge, virkelig den, at man har denne Kommando over dem, og omvendt, hvorledes tror man, at man altid vil kunne faae 4 pCt. af sine Penge uden Offre? Det er jo aldeles umuligt, og jeg vil derfor sige, at, naar man ser Sagen fra Statens Standpunkt — at Staten er heldig til at styre den Slags Ting, tror jeg egentlig ikke — men forudsat, at man ogsaa tror, at det var heldigt at Staten styrede — vil denne Ordning i alt Fald koste Staten store Offre, og Offre, som i Diebløkket aldeles ikke kunne beregnes. Men ogsaa fra Sparekassernes eget Standpunkt maa jeg være derimod, fordi det, som sagt, er godt for enhver sund Styrelse, at den hviler paa dette, ja paa begge Dele, baade at se at finde den bedste Anvendelse, naar vi kun faae lidt for vore Penge, og tillige styre saaledes, at vi, naar det kniber med Pengene, kunne skaffe dem ved de Midler, vi have. Det er en Betingelse for enhver Pengeinstitut, hvad enten det er en Sparekasse eller en Bank, naar det skal gaa godt.

Formanden (Krabbe): Der er endnu indtegnet 5 Talere, jeg maa saaledes forberede ærede Medlemmer paa, at hvis det bliver længere Udtalelser, vil Mødet blive en Smule langt.

Christiansen: Man skulde vistnok synes, at, naar et saa lille Lovforslag som dette har været behandlet i tre lange Møder, der saa ikke var Meget at sige for Andre, der kom bagefter. Men hvad er Anledningen til, at Forhandlingen trækker saa længe ud? Det er den, at Forholdene ved de forskellige Sparekasser ere saa forskellige. En kan finde, at en Ordning kan være rigtig, en Anden kan finde, at en anden Ordning kan være rigtig. Der blev idag udtalt af det ærede Medlem, som først talte (Scavenius), at der nu var en Reaktionsstrømning fremme i vort Folk. Forhen gik Strømningen i den Retning, at de Baand, som bandt Samfundet, blev dels løsne, dels overflaare. Nu er Strømningen ved at gaa i den modsatte Retning, og det er en Retning, hvoraf jeg er en principiel Modstander. Det er ubehageligt nok, naar Folk ved deres egen Selvbestemmelse lide Tab; men jeg tror ogsaa at det er en Feil af Staten at stille sig frem som Formynder ved enhver Leilighed. Derved uboik-